

Teir privatu og slangan í landskassanum

Hvussu kunnu tit binda tað almenna og síðani siga, at tit ikki vilja hava nakað við ta almenna at gera, spyr Ernst Hansen, valevni javnaðarfloksins í Suðurstreymoy, teir borgarligu í hesi greinini.

Vit feroingar hava eina sera hepa støðu, sum má kallast serføroysk. Hetta er, at vit hava eina heila tjóð at rakka niður á, gongst okkum ikki eftir vild, ella fyrri at fjala okkara eigna ódugnaskap.

Taka vit ein flokk sum tjóðveldisflokk, so førir hann fram á hvørjum einasta fundi um ta stóru trælkan og kúgan — vit feroingar eru úti fyrri av dønnum.

Skuldsætingar sum eyðræning, kúgan, trælkan, v. m. er dagligur kostur.

Ein má hava loyvi til at spyrja, hvar verður eyðrænt — frá hvørjum og til hvønn — hvar verður kúgaður og av hvørjum — hvar verður trælkaður — og av hvørjum.

Viðhvørt steðgar ein á og ger sammetingar!!! Gjøgnur radio og nú sjónvarp, bæði hoyra og siggja vit hendur frá

londum. Bæði lond sum eru heilt nær við okkum og frá teimum, sum eru longri frá okkum. Her fáa vit at vita um fólk og bólk, men henda er imóti teim ráðandi — tey verða innisperrað á sinnissjúkra-húsum og fáa tvangsviðgerð sum sinnissjúk. Fólk sum krevja felagsskapir — fakfeløg — sum krevja frian tingingarrætt limanna vegna — tey verða sett í fongsul. Kravgongur sum eru skipaðar fyrri at visa teim, sum maktina hava, á teirra sera ringu liviumstöður, tey fáa bert knippilin undin vangan, restin verður vatnslangan sett á og spulað burtur. er hetta ikki eyðræning, kúgan og trælkan. Kunnu vit samanlika hetta við nakað herheima. Nei, sjálvandi ikki.

Bert at brúka slík orð í politiskum arbeiði er besta prógvíð um at her manglar argument. Og tað er júst tað, tjóðveldisflokkinum manglar. Hvi manglar hann argument?

Jú. Í 1948 fingur vit eftir eina demokratiskari fólk- atkvøðu eina stýrisskipan — Heimastýrisslógin.

Høvuðssmiðurin til hesa stýrisskipan er júst javnaðarflokkurin.

Við hesi lóg blivu tey okkara tjóðskaparmál loyst. Við hesi lóg blivu tey tjóðskaparligu stríðsmál, sum byrjaðu seinast í 1800 talinum og fram langt í 1900 talinum, men sum sjálvstýrisflokkarnir onga loysn høvdu fingið uppá, tað var bert briksl partanna millum. Tá javnaðarflokkurin legði sin politikk við, tá kom loysnin — vit fingur heimastýrisslógin.

Tað er tí hugsandi, at

sjálvstýrisflokkarnir ikki hava fatað hetta. Teir koyra fram, sum um vit enn eru í 1800 talinum.

Men hvussu bleiv so hetta gjørt. Jú, heimastýrisslógin er í trimum partum.

A-mál: Løgting og landsstýri ráða yvir hesum.

B-mál: felagsmál.

C-mál: Ríkismál.

Fyrri B-mál krevst bert lögtingssamtýkt til so eru hesi yvirførd til lögting og landsstýri.

Ríkismál harafturimóti, her skulu samráðingar fara fram millum føroyska heimastýri og danska ríkisstýri til at finna eina loysn. Til hetta seinna — ríkismál hoyrir undirgrunds málið.

Tað at hetta mál — undirgrundin — er ríkismál — hevur einki við kúgan at gera — hetta stendur í okkara stýrisskipan — tað skulu samráðingar til, sum lógin krevur.

Um ein heldur, at tað bert skulu samráðingar til fyrri at yvirtaka hetta mál, so fer ein skeivur. Tað skulu samráðingar til. Hvussu kann hesin spurningur loysast figgarliga — kunnu vit loysa einsamallir — kunnu vit loysa figgarliga saman við føroyskum/donskum kapitali, ella skulu vit út á al-tjóðamarknaðin.

Eru føroyskar fyrirkur førar fyrri kanningararbeiðnum av landgrunninum. Klára føroyskar/danskar fyrirkur eru hetta ella skulu vit út á alheimsmarknaðin. Klára føroyskar fyrirkur at standi fyrri goðsking (fyrri oljueinsan) av ríkidom-

inum sum evt. finst í undirgrundini. Klára føroysk/danskar fyrirkur hetta ella skulu vit út á al-tjóðamarknaðin. Ella hvar skal framhaldandi figgja kannan og leiting eftir olju í undirgrundini.

Sum vit siggja, so skulu nógvar samráðingar til fyrri at loysa hetta stóra mál. Ein kann tí ikki siga, at bert yvirtøkan er framd, so er málið loyst. Vit mugu siga yvirtaka til hvat.

Javnaðarflokkurin hevur lagt fram uppskot um loysn av hesum máli. Hetta fevnir um eina veruliga loysn av hesum máli, ikki bert sum eitt yvirtøkumál.

Vit kunnu tí ikki góðtaka sambandsins loysn av hesum máli — nevniliga einki at gera — Tað kann verða uppafur ein verri loysn fyrri føroyska samfelagið — sum tann bert at yvirtaka, fyrri at yvirtaka. Tað er eingin loysn í sjálvum sær.

Vit minnst tá stríðið var um at yvirtaka tey føroysku fjøllini.

Fjøllini eru ikki blivin størri ella betri av teirri orsök at hesi eru yvirtikin.

Um fólkaflokkurin er at siga, at hesin hevur fram tað stóra bragd innan sjálvstýrispolitikk at hann er einasti flokkur sum hevur megnað at gera ein figgarlóg fyrri republikkna Føroyar. Hvi fólkaflokkurin hevur fram hetta bragd bert einaferð, havi eg ongantíð funnið út av. Mundu teir fáa krampa í hondina, tá teir skrivaðu tekstina fyrri útreiðslurnar hjá republikk-

ini Føroyar. Teir megnaðu ikki at seta tøl til tekstina men bert nakrar prikkar. Vit fingur ikki at vita, hvussu nóg kostar republikkin Føroyar. Ella fingur teir høvuðspinu, tá teir søu, hvussu stór hesi tøl eru? Eg meti, at tað er stórt spell, at fólkaflokkurin ikki hevur endurtikið hetta bragdið at gera figgarlógina fyrri republikkna Føroyar. Eg vil heita á fólkaflokkinn um at gera hesa lidna og skifta prikkarnar út og seta vanlig tøl og leggja saman. Hetta vildi verið sera áhugavert.

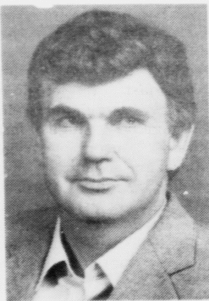
Tit hava jú sagt, at fólkaflokkurin er tann einasti ið veit alt um pengar. Tit vita alt um hvat ið er privat og hvat er alment figgarliga. Tit vit alt um, hvussu vinnulivið skal uppbyggjast á privatum grundarlagi. Tit vilja ongann almennan stuðul hava. Tí tá er tað ikki privat fyrirkaksemi. Tað skuldi verið lagamanni at gera eina figgarlóg hjá tykkum.

Vit eru tó tey sum hava sæð hesi seinastu 4 árin, hvussu ofta fólkaflokkurin hevur fingið landskassan at veðhildið ella góldið til tað privata fyrirkaksemi, tá hetta ikki hevur kunnað klárað uppgávu sína.

Ja, tað sær út sum um uppgávan hevur verið at fáa eina slangu niður í landskassan, so hevur alt verið í lagi.

Hvussu kunnu tit binda tað almenna og síðan siga, at tit ikki vilja hava nakað við tað almenna at gera.

Ernst Hansen

Frank Davidsen, valevni í Vága valdømi, skripar:

Svend Åge hevur ongantíð hugsað um útróðrarmenninar

Ja, mangt er í neyðini nýtt, Svend Åge, men at tú nú, tá ið valskeiðið er úti, skal gera teg til talsmann fyrri útróðrarmenninar í Vágum, tað haldi eg vera ógjøðlið.

Tú hevur nú sitið á lögtingi í fyra ár sum umboð fyrri Vágarnar, eisini útróðrarmenninar, at tú hesi árin hevur havt so nógva um oyruni, so at tú hevur gloymt, at tað er havið nakað sum eitur heimaútróður, tað er bara harmiligt, spell er tað eisini, at tú fyrst nú beint áðrenn valskeiðið er úti finnur út av tí.

At tú við tinum friðing-aruppskoti heldur teg hava skotip papegjuuna, visur bara hvussu litið álvara er í tær.

Uppafur minni álvarssemi visir tú, tá ið tú fyrri at skulka tær undan ábyrgdini leggur eftir fiskivinnunevndini, samstundis sum tú dregum umboð javnaðarfloksins inn í tin "góða mamma tað var ikki eg-politikk" kanska tú ert vorðin smittaður av bróður lögmanni.

Eitt er heilt vist, um Vágarnar høvdu ein ábyrgdarmann sum Sand-

oyggin eigur í Tórolvi Olsen, so hevði heimaútróðurin verið í góðum hondum. Tí meðan trolbátarnir ótarnaðir seinastu trý árin hava roynt inn at smábátaleiðnum hjá Vágamonnum, hava snellubátarnir í Sandoyinni ikki sæð trolbát í nánind.

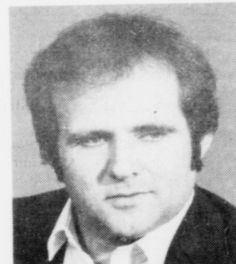
Tað kunna sandoyingar takka Tórolv M. Olsen fyrri, sum tann ábyrgdarmaður hann er, hetta sjálvst um hann hevur sitið í minnikluta í fiskivinnunevndini. So einkult er tað, Svend Åge, tá ið lögtingsumboðini kenna

ábyrgd yvirfyri veljarum sínum.

Um javnaðarflokkurin kemur aftur í landstýrið, sum flest øll vágafólk vænta, verður trolmarkið flutt út aftur, har tað var, tá ið javnaðarflokkurin sat við ábyrgdini.

Hetta hevur við sær, at smábátaleiðirnar hjá vágamonnum av sær sjálvum verða friðaðar aftur, tí fara veljararnir í Vágum at mæta fjølment til valið 8. november, soleiðis at Vágarnar aftur fáa javnaðarumboð inn á Føroya Løgting.

Frank Davidsen

Góði Eli

Fyrst skal tú hava takk fyrri, at tú tekur undir við mær um, at tað hevði verið rætt og rimiligt, at ein sjómannskúli við einum samarbeiði við HF lá í eini fiskivinnubýgd sum t. d. í Vági.

Nú nevndi eg ikki beinleiðis í Vági, men í Suðuroy, tað var við eini vissari meining aftanfyrri.

Nú er tað so at min góði vinur, Jákup Mortensen, partamaður tin, er formaður í Landsskúla-fyriritingini. Við bert at nevna Suðuroy, roknaði eg við, at hann eisini kundi tikið undir við okkum báðum, so eru vit komnir nakað á leið.

Eg havi verið til skips

saman við monnum, sum hava gingið á donskum sjómannskúla og sæð, hvat teir hava fingið burtur úr tí.

Tað kann heldur ikki vera neyðugt, nú vit hava fingið ein stóran farmaflota og ymisk tangaskip, at vit skulu senda fólk til Danmarkar á tey skeið, sum hetta ber við sær.

Kanst tú fáa onkran annan sambandsmann at taka undir við okkum, so skal eg gera mitt til at onkur javnaðarmaður hjálpir til at tú beheldur kókkaskúlan og kanska eisini fær skeið í tilvirking og viðgerð av fiski.

Henrik Old